

I. FEJEZET

Az egyház és szervezete

Az egyház célja

Az egyház Isten terve. – Isten bárhol munkálkodik, ott szervezete is jelen van. Figyeljük meg a mikroszkópban Isten legkisebb teremtményét! Mit látunk? Pontos, meghatározható felépítés. Fordítsuk most figyelmünket a végtelen Univerzumra! Mit látunk? Tökéletes a rend és megtudhatjuk, hogy minden naprendszerben van egy-egy nap, hold, csillagok, amelyek segítenek számunkra az idő mérésében és irányítják űrhajóinkat.

Azok az emberek, akik szeretnének ugyan részt venni Isten tervében, szervezetében azonban nem, azok nem értik, hogyan dolgozik Ő. „Bármit vizsgálunk a világegyetemben, a szervezet és a rend Isten bármely munkájában világosan látható” (*Testimonies to Ministers*, 26. o.). Bárhol dolgozzon is Isten, ott szervezet is van.

Mióta Isten a bűnös megtérésén munkálkodik, elfogadhatjuk Őt, segítve ezzel a szervezet létrehozásában. Ez kezdetektől fogva így volt. Az első ilyen rendszer volt a patriarchális családi szerkezet, később a nemzet, az állam, ami legvilágosabban Izrael népe között látható. Az újtestamentumi kor óta ez a hívők közössége, amit egyháznak nevezünk.

Isten véneket választott, akik egyik legfontosabb vezetők az egyház szervezetében. Ők csak úgy tudnak eredményesen szolgálni, ha szeretik a gyülekezetet. Ezt kell megérteniük elsőként. Ezek az okok teszik szükségessé, hogy a Gyülekezeti vének kézikönyvét megírtuk, középpontba helyezve benne az egyház lényegét, illetve célját.

A Biblia az egyház szót legalább kétféleképpen használja. Egyszer amikor általános értelemben, utalva ezzel az Isten által helyreállított emberekre, bármely helyen és időben (Mt 16:18; 1Kor 12:28; Ef 1:22–23; 3:10). Izraelt például „gyülekezet a pusztában” (ApCsel 7:38) névvel

illették. Ezért az egyház Isten gyermekeire utal a történelem minden pontján. És ez magában foglalja az egész egyházat a világon.

Amikor *sajátos* értelemben használja, az egyház egy helyi gyülekezetre utal, talán egy meghatározott városban (1Kor 1:2; 1Thessz 1:1). Az egyház ezért jelenthet jellegzetes helyi gyülekezetet is. Mindkét jelentéssel fogunk foglalkozni. Bárhogya is van, azóta a vének (presbiterek) a helyi gyülekezet első számú vezetői, és ez mindig így is lesz.

A gyülekezet isteni elgondolás, nem pedig emberi. Az ApCsel 2:47 a következő meghatározást adja: „Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az üdvözülendőkkel.” A gyülekezetnövekedés elképzelése nem a lelkésztől, az evangélizátoroktól vagy a területi elnöktől ered. Ez isteni elgondolás. A szöveg szerint van azért némi kapcsolat az üdvösség és a gyülekezeti tagság között. Mert Isten szaporítja a gyülekezetet az üdvözülendőkkel.

A gyülekezetet Noé bárkájához is hasonlíthatnánk. Noé bárkája biztosan nem volt tökéletes, mert emberek készítették. Amikor azonban jött az özönvíz, Isten éppen ezen eszköz által mentette meg övét, mert az Ő terve szerint készült. A gyülekezet is tökéletlen szervezet, amit emberek alkottak, mivel azonban Isten tervei alapján hozták létre, ezért Isten meg fogja menteni övét általa.

Isten mélyen elkötelezte magát az egyházszervezet győzelemre segítése mellett annak ellenére, hogy az hiányos. Ellen G. White hangsúlyozza: „Megvallom testvéreimnek, hogy Krisztus egyháza elgyengült és hiányos, mégis az egyetlen eszköz, ami ezen a földön legnagyobb elismerésének a tárgya... Ő pedig Szentlelke által személyesen jelenik meg az Ő egyházában” (*Testimonies to Ministers*, 15. o.).

A Krisztus által alapított egyház. – Jézus önmagáról beszélt, amikor így szólt: „Ezen a kősziklán építem fel az én anyaszentegyházamat” (Mt 16:18). Ez a néhány szó legalább három dolgot mond el Krisztusról és az egyházzal: Ő építette, önmagára építette és az egyház az Ővé. Krisztus az egyház feje (Ef 5:23). Ő az, aki az első vezetőket kijelölte (Mk 3:14). Ugy szereti egyházát, mint vőlegény a menyasszonyát (Ef 5:25–32).

Amikor Isten Éden kertjében elaltatta Ádámot, megnyitotta oldalát és megteremtette Évát. A Kálvárián, amikor a második Ádám elaludt,

„megnyitották” oldalát, amiből létrejött az egyház. Ahogy Éva Ádám elé állt, és Ádám megszerette feleségét, ugyanígy áll ma az egyház Krisztus előtt, Aki szereti egyházát. Legyünk nagyon óvatosak, amikor az egyházat kritizáljuk, mert Krisztus menyasszonyát bíráljuk. Nem jó dolog könnyelműsködni ezzel még akkor sem, ha megérdemli.

Az a keresztyén, aki szereti Krisztust, és azt akarja tenni, amit Ő tett, mielőtt készül megtenni valamit – mivel kapcsolatban áll a gyülekezettel és így Istennel is –, állandóan tudnia kell, hogy Krisztus mit tett. Ef 5:25 szerint „Krisztus is szerette az egyházat és önmagát adta azért”. Javíthatunk az egyházon, reformálhatjuk az egyházat, de vigyázzunk, ne szeretet nélkül tegyük. Ha „hozzá akarunk nyúlni”, gondoljunk arra, hogy Krisztus életét adta ezért az egyházért, így bennünket is ennek a lelkületnek kell vezérelnie.

Mi az egyház? – A Biblia sok hasonlatot használ bemutatására: szent nemzet, szövetség népe, Krisztus teste, Isten családja, hívők családja, Krisztus menyasszonya, királyi papság. A helyi egyházat gyülekezetnek nevezik, ami összegyűjtöttet, illetve gyülekezést jelent. Miről van itt szó? Mi az egyház tulajdonképpen? Négyféle meghatározást adhatunk e kérdésre:

1. **Keresztyén emberek csoportja.** Az egyház olyan szervezet, amelynek életéhez Krisztus önmagát ajánlja fel. Ez az oka annak, hogy nem lehet pusztán emberi meghatározásokkal definiálni. Fontos, hogy megértjük: az egyház Krisztus központú, mégis az emberhez igazodó. Az egyház nem önmagáért létezik, mint egy intézmény, hanem az emberekért.

Az egyház emberek csoportja. A világegyházat néha úgy definiáljuk, mint kijelölt, kihívott és elkülönített személyek csoportját. Való igaz, hogy a keresztyényeket a világból hívták ki, mint a kihívottak közösségét. A keresztyénység a kapcsolat vallása, ezért nem létezhet teljesen elszigetelten.

Ha pontosak akarunk lenni, akkor látjuk: az egyház nem egy épület, amelyben az emberek találkoznak, hanem emberek csoportja, akik az épületben találkoznak. Egy csodálatos imaházban apró veszély fenyegetheti az istentiszteleteket: tudniillik az épület állapota hamis képet festhet a gyülekezet állapotáról.

Az egyháztörténészek szerint több, mint ötmillióan térhettek meg a

kereszténységbe az első száz év alatt. Ebben az időszakban, amikor az egyház a lelki csúcson volt, semmilyen említést nem találunk imaházakról vagy templomokról. Az igazság az, hogy az egyház lelki történetének sötét évszázadaiban épültek a legpazarabb épületek és a legdrágább templomok. Az egyházat a tagok lelkisége alapján lehet megítélni, nem pedig a templomok fényűzésén.

Nem szabad annyira a hitelvekre összpontosítani, hogy az emberek háttérbe szoruljanak. Az egyház nem a tantételekért van, hanem azok vannak az emberekért. A hitelveknek védeniük kell; nem pusztán az igazság bázisa, hanem olyan kiindulási pont, amely segíti az embereket kereszténnyé válásukban. Az igazság és a hitelv nemcsak segítség az emberek számára, hanem út Istenhez.

A keresztény egyházban nem kellene hierarchiának lenni. Ő tanította: „Ti pedig ne hívassátok magatokat Mesternek, mert egy a ti Mestertek, a Krisztus; ti pedig mindnyájan testvérek vagytok... hanem aki a nagyobb közöttetek, legyen a ti szolgátok” (Mt 23:8, 11). A vezetők és a vezetettek közötti viszony a keresztény egyházban nem mesterek és szolgák viszonya, hanem testvéreké. Szükségesek a vezetők és tisztelnünk kell őket. Az egyház vezetőinek azonban – beleértve a helyi presbitereket is – szolgáló vezetőknek kell lenniük.

Nem lehet megkülönböztetés az egyházban faj vagy nem alapján: „Nincs zsidó, sem görög; nincs szolga, sem szabad; nincs férfi, sem nő; mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban” (Gal 3:28).

Az egyháznak folyamatosan kell vizsgálnia önmagát, hogy nem vált-e pusztán intézménnyé, épületté vagy hitelvi rendszerre. Krisztus egyháza Krisztus központú és ember orientációjú.

2. *Az egyház a világból kihívott keresztény emberek csoportja, akik tanulják, hogyan lehet szeretni Istent és egymást.* Vizsgáljuk meg e lényeges mondat három részét!

a) „A világból kihívottak”. Az egyház az Isten által kihívottakból áll (1Pt 2:9). Ez Isten munkája nyomán jött létre. Ez tehát Isten választásán alapuló tagság, Ő választ. Isten kezdeményezi a hívást, az emberek pedig válaszolnak.

Isten kihívja egyházát a világból, nekik azonban ebben a világban kell lenniük, de nem szükséges, hogy a világé legyenek. Az egyház te-

hát annak az előképe, ahogy a világból kihívottak győzedelmeskednek majd.

b) „Megtanulnak szeretni”. A kereszténység szeretetközpontú élet. Az újszülött bűnös világba születik, nem pedig a szeretetbe. Szeretetigénnyel születünk és a szeretet lehetőségével, de ami bennünk van, az önzés. Hogyan tanul meg szeretni egy újszülött? Isten ragyogó eszközt adott erre, az otthont; mert itt szeretet veszi körül a gyermeket és ő is megtanul szeretni.

Az újjászületett keresztény nem a szeretetre való teljes készséggel jön ki a keresztvízből. Hogyan fogja akkor ez az ember megtanulni a keresztény szeretetet? Istennek megfelelő eszköze van erre: az egyház, ahol keresztény szeretet veszi körül, és ahol megtanulja szeretni Krisztust.

Az egyháznak soha nem kell azt feltételeznie magáról, hogy olyan emberekből áll, akik már teljesen megtanulták a szeretetet, mert a keresztények ezt mindig tanulják. Az egyház nem múzeum, hanem műhely. A múzeumban már régóta elkészült alkotások vannak, sorba rakva a kiállításra. A teremben nagy a csend, mert minden mozdulatlan. Ezzel szemben a műhelyben néhány munkadarab most kerül a munkapadra, néhány félig van készen, néhányan pedig az utolsó simításokat végzik. Tegyük ezt a helyére. Ez boldogító tudat, mert ilyen az egyház. Az embereknek vámiuk kellene a keresztény szeretet munkaasztalán, amíg elkészülnek és munkálkodnak a fejlődésért.

„Szeretik Istent és egymást.” A Krisztusi nagy parancsolat így szól: szeresd Istent (Mt 22:37–39). Az egyház nem szociális klub. A közép-pontban nem az egymással való kapcsolat áll, hanem Isten szeretete. Másodszorban – ez pedig ugyanilyen fontos – egymást is szeretnünk kell. Az emberek nem szerethetik Istent, csak ha egymást is szeretik. Az egyházban akkor lesz közösség, amikor a tagok elfogadják egymást, jóságosak egymáshoz, ahogyan ezt Krisztusban megtapasztalták (Ef 4:32). Ez az evangélium ereje, ami egységben tartja az egyházat minden támadással szemben: „Erről ismeri meg mindenki, hogy az én tanítványaim vagytok, ha egymást szeretni fogjátok” (Jn 13:35).

3. *Az egyház a világba küldött emberek csoportja, emberek megmen-tésére.* Néhány egyház – küldetésének teljesítése közben – komolyan szembekerül azzal a problémával, hogy elszigetelődjék-e a világtól, vagy maradjon benne. Ha az egyház csak az egyikre koncentrál, fel fog

Az egyház és szervezete

billenni az egyensúly. Jézus utasítása az volt, hogy az egyház különüljön el a világ bűnétől, de közben szolgálja és mentse a világot.

Az egyházat sokszor megkísérti, hogy önmagában gyönyörködjön – az összejevetelekben, az úrvacsorában, épületeiben, gyerekeiben, tagokban stb. Ezzel szemben az egyház feladata a közösség és kapcsolatok kiépítése, bűnösök megmentése, illetve Krisztus után vágyódók hívása és befogadása.

Az egyházban kell lenni egyfajta normának a gyülekezeti tagok felé, még magasabb normának a vezetők felé, de a barátokozók felé soha. Ha az érdeklődő bűnösök nem érzik magukat otthon a gyülekezetben, akkor annak a gyülekezetnek semmi sem fontosabb, csak a hitelvek tanítása. A bűnösök azonban otthon érezték magukat Jézus társaságában.

Krisztushoz segít-e egy nem keresztény látogatót a gyülekezetünkben tapasztalt légkör? Elhangzanak-e olyan dolgok, amelyeket ők nem értenek meg? Milyen reakciót vált ki a vendégekből tagjaink viselkedése? Az adventista életstílus zavarba ejti őket, vagy esetleg el is kedvetleníti őket? Mint presbiterok vagy gyülekezeti vezetők, néha próbáljunk meg úgy bemenni gyülekezetünkbe, mintha először odalátogató vendégek lennének. Tapasztalunk-e valami olyat, ami miatt visszavágyódnánk a közösségbe?

Minden tagnak lelkésznek kell lennie: „Krisztusért járván tehát követtségben, mintha Krisztus kérne miáltalunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel” (2Kor 5:20).

Minden gyülekezeti tag megkapta a Szentlelket, illetve lelki ajándékot azzal a céllal, hogy azt győzelmes lelki szolgálatra használják: „És pedig némelyeket rendelt az Isten az anyaszentegyházban először apostolokul, másodszor prófétául, harmadszor tanítókul; azután csodatévő erőket, aztán gyógyításnak ajándékait, gyámolókat, kormányokat, nyelvek nemeit” (1Kor 12:28).

4. *Az egyház az a hely, ahol összetört életek gyógyulnak meg.* Egyik kórház intenzív osztályán a nővérszoba falán ezt a feliratot olvastam: „Itt véget ér a szenvedés.” Ez jó hír a súlyos sérülteknek és a betegeknek. A kórház megállítja a szenvedést, a fájdalmat. Sok országban költséges dolog kórházba menni, de az emberek mégis mennek, mert senki sem akarja, hogy fájdalmai megmaradjanak.

Milyen áldás lenne, ha minden adventista gyülekezet olyan őszinte

hely lenne, ahol ez olvasható a szószéken: „Itt véget ér a szenvedés.” Az emberek tömegesen mennek arra a helyre, ahol lelki szenvedéseik véget érnek.

Sok meghatározást adhatnánk a formai, illetve passzív gyülekezeti tagokra. Néhány ilyen besorolja őket a világiakak, megbízhatatlanok vagy a lusták közé. Azonban lehet, hogy a formai vagy passzív tagok egyszerűen olyan személyek, akiknek fáj, hogy a gyülekezet nem állította meg őket szenvedésükben.

Mi az egyház? Sehol sem értjük meg jobban a célját, mint az afrikai csordák esetében, amelyek amikor az oroszán lesben áll, nagy méretű kör alakot vesznek fel és szarvaikat mutogatják. A nagyobb körön belül van egy kisebb is. Ebben a kisebb körben vannak az öregek, a fiatalok, a betegek és a gyöngék – ők belül, az oroszán kívül. Ha a kör épen, egységben marad, akkor bevehetetlen, legyőzhetetlen. Az oroszán ilyenkor éhesen megy el.

A Biblia a következőt mondja: „Józanok legyetek, vigyázatok; mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszán szerte jár, keresván, kit elnyeljen” (1Pt 5:8). Az egyház olyan keresztény emberek csoportja, akik egy kör védelmében vannak önmaguk és az ördög között. „Krisztus nevében kijelentjük, hogy ők a mieink. Mi felajánljuk magunkat az ő védelmükben. Soha nem hagyjuk őket.” Ez a keresztény egyház.

Az egyház szervezete

A szervezet feltétlenül szükséges, nem pusztán azért, mert Isten rendelte így, hanem azért is, mert az egyháznak olyan magas céljai vannak, amelyek megvalósításához elengedhetetlenül szükséges. Egy vállalkozás szervezés nélkül csődbe jut. Egy kormány szervezet nélkül káoszba vezeteti országát. Milyennek kell lennie az egyház szervezetének?

Bibliai modellek – Három példa az egyházszevezet bibliai formájára:

1. *Izrael modell.* Izrael szervezete pontos és részletes volt. Pusztai vándorlásuk során csoportokban mentek (4Móz 10:28), a törzseknek megfelelően – élükön a fejedelmekkel (vénekkel). A továbbiakban ezres,

Az egyház és szervezete

11

száz, ötven, tíz csoportokra voltak osztva (5Móz 1:15; 2Móz 18:21–22). Minden törzsnek megvolt a kijelölt helye mind a táborozás, mind a vándorlás alatt.

2. *Test modell.* Az egyik legáltalánosabb példa, amely jól mutatja a rend szükségességét, illetve az egységes vezetést: a test modell, amivel Pál gyakran szemlélteti az egyházat. Az emberi testen van fej, vannak kezek, lábak és az élethez szükséges minden belső szerv (1Kor 12:12, 28). Bár ezek a részek nagyon különböznek megjelenésükben, elhelyezkedésükben, funkciójukban, mindegyik nélkülözhetetlen. Az egész test működése függ attól, hogy minden része ellátja-e feladatát.

Pál azt mondja, hogy az egyház, ami Krisztus teste, ugyanígy működik. A tagok különböző műveltségű és szociális háttérből jöttek, egymástól is nagyon különböznek. Azonban mindegyik a test egy részévé válik: „Mert hiszen egy Lélek által mi mindnyájan egy testté kereszteltettünk meg, akár zsidók, akár görögök, akár szolgák, akár szabadok; és mindnyájan egy Lélekkel itattattunk meg” (1Kor 12:13).

Bekerülve a testbe, minden tag elvégez néhány sajátos feladatot. Mindenkit a Szentlélek hív az egyház szolgálataiba. Mindenki a Szentlélektől kapja a felhatalmazást a szolgálat sikeres elvégzésére. „De mindezeket egy és ugyanaz a Lélek cselekszi, osztogatván mindenkinek külön, amint akarja... Mindenkinek azonban haszonra adatik a Léleknek kijelentése” (1Kor 12:11; 7).

Ugyanúgy, ahogy az emberi testben minden szervnek működnie kell ahhoz, hogy az ember egészséges legyen, úgy Krisztus testében is minden résznek működnie kell ahhoz, hogy az egyház egészséges legyen. A tagok lelki ajándékának használatán keresztül mindenki valami egyedülállóval járul hozzá az egyházhoz. Ha minden rész működik, az egyház növekszik.

A fej irányítja a testet. Az egyház testének feje Krisztus (Kol 1:18). A test az Ő kinyújtott akarata. Azt teszi a földön, amit Ő tenne, ha itt lenne. Szentlelkén keresztül ellátja a gyülekezeteket a szükséges lelki ajándékokkal, amelyek az általa kijelölt munka sikeres végzéséhez szükségesek.

3. *Újszövetségi modell.* A korai egyház fokozatosan fejlődő szervezet volt, ami követte a szükségleteket. Az első szervezeti csoport az apostolok jeruzsálemi tanácskozásából állt (ApCsel 6:2; 8:14). Amint a

létszám és a szükségletek robbanásszerűen növekedtek, más vezetőket választottak, hogy megkönnyítsék az apostolok munkáját, amit ők nem túl jól végeztek. (ApCsel 6:2–4). Végül a gyülekezetek néhány helyen szervezetbe tömörültek, hasonlóan ahhoz, amit ma területnek nevezünk. Ez a szervezeti felépítés volt Pál következő kijelentésének az alapja: „Mindenek ékesen és jó renddel legyenek” (1Kor 14:40).

A Hetedik Napot Ünneplő Adventista Egyház az Újtestamentum egyházszervezetéből vette a mintát.

A Hetedik Napot Ünneplő Adventista Egyház szervezete. – Az evangélium Megváltójának megnyerő megbízatása, az evangélium egész földön való hirdetése meglehetősen félelmetes feladat (Mt 28:18–20). Minden felekezet elfogadja, hogy ez valós felelősség. Az adventisták azonban egyedüliek abban, hogy felelősségüknek érzik a hármasszövegi üzenet hirdetését „minden nemzetségnek, ágazatnak, nyelvnek és népnek” (Jel 14:6). Ezért nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy a H. N. Adventista Egyháznak teljesen egyedülálló és céltudatos módon kell ragaszkodnia egy olyan szervezethez, aminek nagy hangsúllyal bíró világmisziója van. Néhány gyülekezet kizárólag a helyi munkával törődik, de így elveszíti az egyház világlátását. Az adventisták hiszik, hogy a munka helyileg nem fejeződik be mindaddig, míg az egész világon be nem fejeződik.

Ez a világnézet adja azt a félelmetes szervezeti kihívást, amit a presbítereknek meg kell érteniük, mielőtt őszintén értékelnék a H. N. Adventista Egyház szervezetét: (a) Ez hatalmas feladat, és a szervezetnek eredményesnek kell lennie. (b) Mivel a cél globális, ennek megfelelően az egyház a különböző szervezési szinteken megfelelő világszintű elosztást biztosít személyi és anyagi téren is egyaránt. (c) A feladat sok nemzetet és kultúrát érint, ezért a szervezetnek rugalmasnak is kell lennie.

Az Adventista Egyház olyan reform csoportból nőtt ki, amely kiábrándult és eltávolodott más felekezetek szervezetétől. Ezért idegenkedtek létrehozni más szervezetet, mert attól féltek, hogy olyanná válnak, mint amelyet elhagytak. A szervezet szükségessége azonban hamar nyilvánvaló lett a kételkedők szemében is.

Íme öt ok az egyházszervezet mellett, amelyet Ellen G. White így Az egyház és szervezete

foglal össze: „Ahogy létszámunk növekedett, nyilvánvalóvá vált, hogy valamilyen szervezeti forma nélkül pusztán nagy zűrzavar támad, a munkát pedig nem tudjuk sikeresen elvégezni. Gondoskodni a lelkészek ellátásáról, a munka új területekre való kiterjesztése, a gyülekezetek és a lelkészek védelme az érdemtelen tagoktól, a gyülekezeti tulajdon gondozása, az igazság terjesztése az ellenállással szemben és sok más dolog, nélkülözhetetlenné teszi a szervezetet” (*Testimonies to Ministers*, 26. o.).

Az egyházvezetés négy formája. – Az egyházak általában az alábbiak valamelyike szerint tervezik meg vezetésüket:

1. Pápai, ahol a pápa a legfelső tekintély.
2. Episzkopális (püspöki), ahol a végső tekintély a gyülekezeti püspöktől függ.
3. Kongregacionalista, ahol minden hatalom a helyi gyülekezet kezében van.
4. Képviselési, ahol a hatalom a gyülekezeti tagok kezében van ugyan, de a vezetés és tervekészítés felelőssége a meghatalmazottakon nyugszik. A H. N. Adventista Egyház vezetésének minden szintjén a munkát periodikusan összehívott konferencia vizsgálja. Ezen a konferencián beszámolót készítenek, a vezetőket elszámoltatják és új vezetőt választanak. A különböző szintű konferenciákra az egy szervezeti szinttel lejjebb lévők delegálják a küldötteket. Például a területi konferencia előtt minden gyülekezet küldötteket választ gyülekezetéből, akik képviselik őket a konferencián.